

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

תיק 1344091/1

ב"ה

בבית הדין הרבני האזורי תל אביב יפו

לפני כבוד הדיינים:

הרב צבי בירנבאום – אב"ד, הרב אריה אוריאל, הרב נפתלי הייזלר

התובעת:	ת"ז	ב"כ עו"ד חגית הלוי
נגד		
הנתבע:	ת"ז	ע"י ב"כ עו"ד בועז לביא

הנדון: גירושין, הסדרי שהות, חלוקת רכוש - כריכה, כתובה/פיצוי גירושין, מזונות אישה, מזונות ילדים, שלום בית, מינוי מומחה

פסק דין

בפני ביה"ד תביעות האישה לגירושין והכרוך לה.

להלן השתלשלות התביעות והדיונים שהיו בין הצדדים.

הצדדים נישאו זה לזה כדמו"י בתאריך 12.09.2005 מנישואין אלו נולדו לצדדים שלוש בנות.

בתאריך כ"ז חשון תשפ"ב (02.11.2021) פתחה האישה בבית הדין תביעת גירושין כשמפרטת את תביעותיה אחת לאחת.

לטענתה הבעל התעמר בה באופן קבוע והשפילה תוך שימוש באלימות פיזית ומילולית.

(מצרפת לכך תמלילי שיחות בינו לבינה).

בתאריך כ"ו אייר תש"פ (20.05.2020) הגישה תלונה במשטרת ישראל כנגד הנתבע ובעקבות התלונה הורחק הבעל מאישה לשלושה ימים.

לאחר מכן הגישה האישה בקשה לצו הגנה.

בתאריך ט"ו סיון תש"פ (07.06.2020) התקיים דיון בבית המשפט במסגרתו הודה הבעל כי השתמש באלימות פיזית ומילולית נגד האישה, אך מזער זאת.

בתאריך כ"ד תמוז תשפ"א (04.07.2021) בעקבות תלונה נוספת של האישה עליו הורחק הנתבע מהבית לשלושה ימים ע"י המשטרה.

בתאריך כ"ג אב תשפ"א (01.08.2021) בעקבות אירוע אלימות נוספת נאלצה האישה להגיש עוד תלונה כנגדו, והנתבע הורחק מהאישה לשבעה ימים נוספים.

בתאריך ו' תשרי תשפ"א (12.09.2021) הגישה האישה תלונה רביעית כנגד הנתבע על מקרה אלימות נוספת שגרם לה לחבלה ולשטפי דם והנתבע הורחק שוב לשבעה ימים נוספים.

מיום הרחקה זו עזב הנתבע את בית מגוריו ועבר לגור בבית הוריו באופן קבוע.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

על אף זאת הגיע הנתבע לטענת האישה מידי תקופה לבית הצדדים על מנת להסית את הקטינות כנגד אימם וכן להקליט ולצלם את הנתבע, והכל במטרה לגרום לתובעת לסבל.

לטענת האישה הצדדים אינם ישנים בחדר אחד ואינם מקיימים יחסי אישות כשבע שנים.

כמו"כ טוענת על אלימות כלכלית של הנתבע כנגדה במשך כל שנות חייהם המשותפים, תוך שהוא ממדר אותה מכל עניני הכספים, ומקציב לה סכומי כסף זעומים אשר מספיקים לקניית מזון בלבד ואינו מספק לקניית ביגוד לשלושת הבנות הקטינות.

לטענתה, הנתבע אסר עליה לצאת לעבוד ולהשתכר ברוב שנות הנישואין, ובגין כך לא התפרנסה האישה בכוחות עצמה.

כמו"כ טוענת שגם כשהנתבע היה גר בבית הצדדים לא היה כמעט נוכח בבית ולא דאג לצורכי הקטינות (מצרפת תמליל שיחות).

לאור הנ"ל מבקשת מבית הדין סעדים כדלהלן:

- א. תובעת לחייב את הבעל בנתינת גט פיטורין מיידית.
- ב. תובעת מזונות ילדים לשלושת הקטינות בסך 6750 ₪ לחודש (2250 ₪ לכל קטינה).
- ג. תובעת מדור והוצאות מדור עבור הקטינות, וכמו"כ מדור והוצאות מדור עבור האישה (כל שלא נותן גט).
- ד. תובעת הוצאות חינוך ובריאות חריגות של הקטינות כשמפרטת עלותם של כל קטינה וקטינה בנפרד.
- ה. תובעת עריכת איזון משאבים, כמו"כ איזון שווי העסק הרשום על שם הנתבע.
- ו. לצדדים דירה רשומה על שמם בחלקים שווים ברחוב הבעש"ט 16/9 בעיר חולון ותובעת מחציתה תוך כדי ניכוי המשכנתא הרובצת עליה.
- ז. לצדדים רכב יוקרתי ותובעת לאזן את שוויה ולחלקה בחלקים שווים.
- ח. כמו"כ תובעת כתובתה ותוספת כתובתה העומדת ע"ס 50 אלף ₪.

בתאריך כ"ג טבת תשפ"ב (27.12.2021) התקיים דיון ראשון בנושא בנוכחות הצדדים וב"כ.

האישה חזרה על תביעתה לקבלת גיטה מהבעל, כמו"כ מפרטת בשנית את תביעותיה.

טוענת שיש אצל הנתבע סכום של מיליון ₪ כסף שצברו ביחד ותובעת חלוקתם בצורה שוויונית.

מוסיפה האישה ואומרת שעברה בעבר תאונת דרכים וקיבלה כספי פיצויים כשהם הלכו לרכישת בגדים ואוכל לבית.

האישה חזרה ותיארה את התנהגותו של הבעל ואת אלימותו הפיזית כלפיה, הקללות שקילל אותה ואף עדיין עד היום מקלל, כשטוענת שאין דרך חזרה לשלום בית.

לעומת זאת טוען הבעל כי יש לה אובססיה כלפי כל מה שהוא עושה, כמו"כ טוען שהיא לא מפסיקה לעקוב אחריו, מכחיש כל אלימות כלפיה, טוען שהוא מחנך את הבנות, כשבעדה שבו הוא נולד (בוכרית) החינוך נוקשה יותר, כמו"כ טוען שארבע פעמים סגרו במשטרה את התיק נגדו.

טוען שמפרנס ונותן לאישה ולבנות את כל צרכיהם, ולא מחסיר מהם מאומה.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

לשאלת ביה"ד האם לאחר כל האשמות שטפלה האישה עליו הוא מעוניין עדיין לחזור אליה ענה הבעל שבעדה שלו לא נהוג להתגרש, בפרט כשהמדובר במשפחה עם 3 בנות.

ב"כ הבעל הציע שבני הזוג ילכו יחדיו לייעוץ זוגי, כשהבעל יסכים לחתום שבאם שלא יצלח הייעוץ הוא יסכים להתגרש, גם עלות הטיפול תהיה עליו.

הבעל מכחיש את הטענות הכספיים שטפלו עליו, טוען שחצי מהסכום (חצי מיליון ₪) שייך לשותף. כמו"כ טוען שהוא משלם (לאחר איחורים) את חשבונות החשמל, גז, ארנונה, וכו'.

ב"כ האישה הציעה שהבעל יעזוב את הבית לתקופה של 3 חודשים, כמטרה לצינון הרוחות.

ב"כ הבעל הציע שמתווה זה יהיה חלק מהייעוץ שאליו ילכו הצדדים.

בתאריך כ"ה טבת תשפ"ב (29.12.2021) נתן ביה"ד את החלטתו בענין כדלהלן:

א. ביה"ד פונה לצדדים לשקול היטב את ההצעה שעלתה תוך כדי דיון.

ב. בהעדר הסכמה ייקבע מועד לדיון הוכחות לתאריך כ"ז אדר תשפ"ב (28.2.2022).

ג. הבעל ימשיך לשלם כל הוצאות הבית, כמו"כ יתן לאשתו 1000 ₪ כל שבוע במזומן.

לאור הודעה לביה"ד ע"י מי מהצדדים על אי הסכמות בענין הנ"ל ולאחר דחיות בקיום הדיון, התקיים דיון שני בעניינם בתאריך כ"א סיון תשפ"ב (20.6.2022).

כשב"כ הבעל מבקש דחייה קצרה כדי שהבעל יפנים את אשר לפניו ויסכים למתן גט.

קיימת הסכמת הצדדים על מינוי אקטואר.

האישה טוענת שהבעל אינו מקיים את החלטת ביה"ד האחרונה בענין העברת 1000 ₪ מדי שבוע.

ביה"ד מציע העברה חודשית של 4000 ₪ (לא כל שבוע).

ב"כ האישה אומר שינסה להגיע להסכמות עם ב"כ הבעל.

בתאריך כ"ג סיון תשפ"ב (22.6.2022) יצאה החלטת ביה"ד כדלהלן:

א. על הצדדים לנהל מו"מ בעניינם תוך 30 יום, כשבסופו של יום יודיעו לביה"ד על התוצאות.

ב. על ב"כ האישה להעביר לב"כ הבעל פירוט הוצאות הבית, כמו"כ לדווח לביה"ד האם הבעל שילם.

ג. על האב להעביר סך של 1000 ₪ מדי יום ראשון לפרטי חשבון בנק שהציגה האישה.

בתאריך כ"א תמוז תשפ"ב (20.7.2022) הונח על שולחן ביה"ד בקשת האישה כשלטענתה הבעל אינו משלם את אשר התחייב, כמו"כ טוענת שהבעל ממשיך בדרכו הנלווה וממשיך להתעמר בה,

בתאריך ד' אב תשפ"ב (1.8.2022) יצאה החלטת ביה"ד כדלהלן:

א. ביה"ד רואה בחומרה את אי קיום ההחלטות ע"י הבעל.

ב. ביה"ד ממנה שמאי ורו"ח לצדדים ע"מ לשום את דירתם ועריכת איזון משאבים על כל זכויות הצדדים, כשאת שכר הטרחה ישלמו הצדדים בחלקים שווים.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

בתאריך י"ב חשון תשפ"ג (6.11.2022) התקיים דיון שלישי בנוכחות הצדדים וב"כ (כשהבעל מאחר לדיון בהגיעו בשעה 12:20) הדיון התקיים במתכונת של "דיון הוכחות" כשהאשה חוזרת ומשמיעה את גרסתה על אי ציות הבעל להחלטות ביה"ד בענין התשלומים שביה"ד השית עליו.

ב"כ הבעל חוקר את האשה במשך שעה ארוכה, כשתוכנו מופיע בפרוטוקול הדיון.

ב"כ האשה ויתר על חקירת הבעל.

בתאריך י"ד חשון תשפ"ג (8.11.2022) החליט ביה"ד כדלהלן:

על הבעל להגיש את סיכומיו תוך 30 יום, העתק יועבר לאשה, לאחר מכן תגיש האשה את סיכומיה באותה מתכונת.

בתאריך כ' כסלו תשפ"ג (14.12.2022) הגיש הבעל את סיכומיו כשמסביר ומפרט את רצונו העז לחזרה לשלום בית, לטענתו נכון שדרכם לא היתה סוגה בשושנים אולם מכאן ועד לבדותות ולהגזמות שהפריחה האשה נגדו הדרך עדיין רחוקה.

לטענתו האשה פיתחה שיטה לקידום האינטרסים הכלכליים שלה, מציג חוות דעת של ביהמש"פ בענין על האשה.

טוען כי עצם ויתור ב"כ האשה לחקור אותו מתמיה.

טוען כי האשה היא היתה האלימה כלפיו ולא ההיפך.

מצטט את חוסר זכרונה בסוגי האשמות כלפיו כשביהמ"ש חקר אותה בענין, וקבע שגירסתה פעם אחר פעם אינה אמינה ואף חייבה בהוצאות משפט.

כמו"כ מתמיה שלא הגישה האשה תלונה נגדו כשטענה שהיתה אלימות כלפי הבנות.

טוען כי קיימת "הפרדה רכושית" של כספי האשה עם כספיו, כשהאשה עושה בכספה ככל העולה על רוחה.

הבעל מודה שאין הוא לן עמה בחדר שינה המשותף, ומסביר עמדתו בכך שהאשה מקבלת את פניו בתום יום עבודתו בצורה צוננת, וביותר כשאין מאפשרים לו להיכנס לביתו בוודאי שאינו יכול לישן עמה בחדר אחד.

לסיכומו של דברים טוען שאין לאשה ולו עילה אחת לתביעתה לגירושין, ולכן מבקש הוא חזרה לשלום בית.

בתאריך כ"ו כסלו תשפ"ג (20.12.2022) הגישה האשה את סיכומיה, כשטוענת שמאז הגישה את תביעתה לגירושין לא עשה הבעל ולו פעולה אחת בניסיון לחזרתה לשלום בית, ואדרבה ההיפך הוא הנכון שמני אז עושה הבעל כל אשר לאל בידו להתחמק מתשלומי המזונות לבנותיו שלו ואינו משלם מאומה, ואף ביה"ד ראה זאת בהחלטתו בחומרה.

דבר זה גרם לה לפתוח נגדו תיקי הוצל"פ, ובל נחשוב שאין לו כסף לשלם, שהרי הוא נוסע מדי שבוע לחו"ל לבילויים.

לטענתה מדובר בתובענה טקטית של הבעל ובחוסר תום לב כשכל מטרתו למנוע מהאשה לקבלת זכויותיה הרכושיות כדין.

מצטטת מסיכומי הבעל איך שמכנה אותה בלשונות גנאי, ואין כינויים אלו מעידים על רצון לחזרה לשלום בית.

חוזרת וטוענת על אלימות פיזית מטעם הבעל, ועל אופיו האלים.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

מציגה בשנית תמלילי השיחות האלימות שלו נגדה.

חוזרת ומדגישה את אשר כ- 8 שנים אינם ישנים בחדר אחד.

בסופו של דבר ולגופו של ענין מצטטת פסקי דין שבכגון זה, ואף מבלי להאשים את מי מהצדדים, וק"ו כשהבעל הוא האשם בפירוד ביה"ד מחייב את הצדדים להתגרש.

ולכן נפשה בבקשתה לחייב את הבעל ליתן לה את גיטה לאלתר.

לאחר העיון בנכתב ולאחר קריאת סיכומי הצדדים, מקבל ביה"ד את תביעת האישה לגירושין, ואינו מקבל את תביעת הבעל לשלו"ב, מנימוקים כדלהלן:

מוסכם בין הצדדים כי הם אינם קיימו יחסי אישות כ- 8 שנים, הוויכוח ביניהם הוא רק סיבות המניעה, האומר שאין האישה מעוניינת להיבעל למאוס לה.

כמו"כ ברור שהקללות היו מנת חלקו של הבעל, (ואף אם הגיעו גם מצד האישה אין זה נפקותא לעניינינו), לא באופן מיקרי, ובכגון זה ברור הדברים שהאיש מאוס על האישה.

יתר על כן אם כנה הבעל בתביעתו לשלו"ב ברור שאם כנים דבריו מסתבר שעשה את כל מה שיכל לעשות בעניין, ואם כעבור פסק זמן נכבד זה לא הצליח דרכו אין סיכוי שיצליח מכאן ואילך, ואם לא עשה בעניין שלום הבית בוודאי שאין תביעתו כנה, ואין זה מן הראוי להחזיק את האישה נשואה לו בעל כורחה.

למעשה בכגון זה כבר נשתברו הרבה קולמוסים בראשונים, אחרונים, ופוסקי דורינו.

במקום שאמרו לקצר אין אתה רשאי להאריך, ולכן נקצר בקצירת האומר ונצטט בזעיר אנפין ממה שכתבו גדולי ומאורי דורנו אבירי האומה שעליהם אנו נשענים.

מצינו בשו"ע סי' ע"ז דיני מורד ומורדת או אומרת מאיס עלי בהתייחסות להפסד כתובה או לחילופין בחיוב גט.

כמו"כ בחלקת מחוקק ובבית שמואל (שם) מאריכים בדיני מאיס עלי יעוי"ש.

היוצא מהנ"ל שקיימים אופנים + דכשאומרת מאיס עלי חייב לגרשה.

מדברי הפוסקים מבואר שאין האישה צריכה לטעון בפירוש "מאיס עלי" אלא כל מה שנראה מתוך הטענות כך קרוי "מאיס עלי" באמתלה מבוררת וחייב הבעל ליתן גט לאשתו.

שכן מצינו בתשובת תורת אמת (למהר"א ששון, סימן קפו, הובאה גם בבאר היטב סימן עז ס"ק יב ובאוצר הפוסקים שם ס"ק יד) שנסתפק בכל דין מורדת האומרת "מאיס עלי" אי בעי שתטעון כך להדיא, שמחמת מאיסותו בעיניה אינה יכולה להיבעל לו, ובלאו הכי לא תיחשב כאומרת "מאיס עלי", או דנימא דאף באופנים שאין סיבת המאיסות נעוצה בבעילה עצמה אלא בסיבה אחרת מבחוץ, כבנדון דידן, שהתנהגותו הרעה במילי אחריני גורמת לה רצון להתרחק, ייחשבו דבריה כאומרת "מאיס עלי". וזו לשונו שם: "מאיס עלי" הוא פירוש "שנאתי, איני רוצה בו" וכו', דהיינו "מאיס עלי" היינו "שנאתי", וכמו שמצינו להרמב"ם עצמו שסיים בלשונו שם ואמר "שאינה כשבויה שתבעל לשנאויה", ולא אמר "למאוס" ומאי דלא נקט גמרא "לא בעינא ליה" היינו לדיוקי שאנו צריכים לידע שיש שם אמתלאה לכשתהיה שם שנאה וכמו שכתבו [הרא"ש והטור] גם כן בשם רבנו מאיר מרוטנבורג, ויש ממה שכתב [בטור בשם רבנו מאיר מרוטנבורג] שם עוד ראיה לזה שהרי סיים שם וכתב "או שלא היה הולך בדרך ישרה ומכלה ממונו" וכו', הרי שאף על פי שלא תהיה המאיסות מחמת הבעילה, רק מאיזה דבר נכון ומתקבל, סגי. ועוד הביא ראיה מדברי הרא"ש בכתובות (פרק ה סימן לה). וסיים

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

התורה אמת: "מכל מקום המכוון אצלי הוא שכל שאומרת "איני רוצה בו", "שנאתיו", "לא נקרא עוד בעלי" וכו' היא כאומרת "מאס עלי" וכו'."

כמסקנת התורה אמת, שאין צריך שתטען 'מאס עלי' מחמת הבעילה דווקא, אנו מוצאים בדברי תוספות רי"ד בסוגיין (כתובות סג, ב). ושם כתב כלשון זה: "דכיון דבעלה מאס בעיניה, אנוסה היא בדבר, ולא מדעתה עושה כן. ואפילו אשה כשרה – אי אפשר לה להיבעל לשנאוי לה, ואף על פי שאין שום מום ניכר בו, הרבה פעמים אשה מואסת בבעל, וזה דומה לאדם שאין יכול במאכל השנאוי לו ונתעב עליו".

ומבואר בדבריו כמ"ש בתורה אמת, שאף מחמת שנאה שייכת טענת "מאס עלי".

ועיין עוד באוצר הפוסקים (סימן עז ס"ק יד) שהביאו מה שכתב הר"מ בירדוגו בספרו לב מבין (סימן כט) בשם מהרש"ל (בשו"ת סימן פט) שאם אמרה "מאס עלי מחמת מעשיו הרעים, ששונה יין תמיד" – אין לך 'מאס' יותר מזה (והובא גם בבאר היטב ס"ק לב). ואם כן יש לומר, דכל שאמרה 'מאס עלי' מסיבה כלשהי, אכן דינה כאומרת 'מאס עלי'.

לפי מסקנת התורה אמת נמצא, דאף שלא אמרה בפירוש "מאס עלי" אלא אמרה "שנאתיו" וכדומה – כל שאנו מבינים בדבריה שהטענות והנסיבות יוצרות מאיסות של הבעל בעיניה, הרי היא כאומרת להדיא "מאס עלי", ואין צריך שתאמר בפירוש שהייתה עם בעלה במעשה הבעילה מאוס בעיניה. ועיין באוצר הפוסקים (סימן עז סעיף ב ס"ק יד).

וכן משמע מדברי המאירי כתובות (סוף דף סג) שכתב, וז"ל:

"ואף לשיטת גדולי המחברים [הרמב"ם] פירשו רבותי כדבריהם דוקא בשטענות כך מן הדין, ר"ל שאף אנו מכירים בו שהוא ראוי לימאס מחמת רוב פחיתותו והפסד עניניו אם במידות, אם בשאר דברים מכוערים, והדברים מוכיחים שלא בסיבת נתינת עין באחר הוא, הא כל שטענות כן מחמת עקשות וגאווה והסתלסלות יתר, איך שומעין לה."

משמע מדברי המאירי אף שהאשה לא אמרה במפורש מאס עלי, מכל מקום אם ב"ד רואה שטענותיה אמת וראוי לימאס מחמת רוב פחיתותו והפסד עניניו וכו', הוי כאילו אמרה מאס עלי.

עוד יש לציין מה שכתב בשיטה מקובצת (כתובות סד, א), בשם רבנו יונה:

דאף על גב דאין כופין לתת גט ב'מאס עלי' – היינו כפייה בשוטים, אבל בית הדין מודיעין אותו שמצוה עליו לגרשה ונותנין לו עצה שיגרשנה, ואם לא יגרשנה הוי בכלל מאי דאמרין (שבת מ) "האי מאן דעבר אדרבנן – שרי למקריה עבריינא".

וע"ע בשו"ת יביע אומר חלק ג - אבן העזר סימן יח שכתב:

וכן ראיתי לגדול הדור האחרון הגר"ח פלאג' בשו"ת חיים ושלום ח"ב (סי' לה), בנידון בעל נכפה, שדעת כמה פוסקים ומרן הב"י שאין לכופו להוציא, וכתב, דמ"מ לכ"ע אין כופין את האשה לדור עמו. ולכן כל שעברה שנה או שנתיים לכל היותר מיום שנפרדו זמ"ז, נראה דכופין אותו לגרש. דאיכא תרתי, לאיש שלא יוכל לעמוד בלא אשה (וכל היכא דאגיד בה לא יהבי ליה איתתא אחריתי). וגם לאשה עצמה שאינה יכולה לעמוד בלא איש. וכ"ש היכא שהיא ילדה דחיישי' דילמא נפיק מינה חורבה, בהיותה אסורה בכבלי העיגון, ופוק חזי כמה הקילו הפו' בעיגונא דאיתתא, ובפרט כשהיא צעירה, עד שהפריזו לומר דסמכין על סברא יחידאה. וכ"ש שהחיוב מוטל על כל דייני ישראל להקל בזה, כדי שלא יבאו לידי תקלה מצד האיש ומצד האשה. עכת"ד. והוא אילן גדול שראוי לסמוך עליו. כ"ש בזמנינו זה. וה"ה בכל נידון שאפשר לצרף מחלוקת הפוסקים, לבר טענת מאס עלי, דעבדינן עובדא להקל. וע"ע בשו"ת חיים ושלום ח"ב (סי' קיב), שאם יש מחלוקת בין איש לאשתו והאשה רוצה להתגרש והבעל מסרב, יש לתת זמן וקצבה לדבר, ואם המתין עד י"ח חדשים וכבר נלאו לתווך

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

השלום ואין להם תקנה, ונראה לב"ד שאין תקנה להשלים ביניהם, יפרידו הזוג, ויכופו אותו לתת גט עד שיאמר רוצה אני.

ביותר יש לציין דברי הלבוש אבן העזר סימן קלד: וז"ל:

"ואף על פי שאין כופין עכשיו שום איש לגרש את אשתו, היינו שאין מטילין עליו חרם שיגרשה, אבל אם רואים ב"ד לפי ראות עיניהם שיש תקנת האשה בדבר, כגון שטוענת מאיס עלי וכה"ג שיראה להם שאין זיווגם עולה יפה, ואף על פי שאין האיש מאותם שכופין להוציא, מכל מקום יכולין הב"ד להטיל חרם ביניהם על כל איש ואשה לגזור באלה חמורה שלא יהיו רשאים לדבר עמו ולישא וליתן עמו ולהרויחו ולהאכילו ולהשקותו וללוותו ולבקרו בחוליו וחומרות אחרות כפי רצונם, על כל אדם, אם לא יגרש אותו האיש ויתיר את אשתו בגט כשר".

היוצא מהנכתב בנידון דידן שלאחר שבני הזוג נמצאים בפירוד בפרט של יחסי אישות ממושך מאד, משוכנע ביה"ד שאין סיכוי כלל להשכנת שלו"ב ביניהם, ומאחר שלחיים ניתנה ולא לצער, חובה על הבעל ליתן גט פיטורין לאשתו מהר ככל האפשר.

הרב נפתלי הייזלר – דיין

קראתי ולמדתי את דברי עמיתי הרב הייזלר שליט"א והנני מצטרף למסקנתו מהנימוק הבא:

הגמרא במסכת כתובות סג עמוד א ועמוד ב מחלקת בין אשה מורדת לבין אשה שטוענת כי בעלה מאוס עליה, ולדבריה ישנה אמתלא מנומקת -

היכי דמיא מורדת? אמר אמימר: דאמרה בעינא ליה ומצערנא ליה, אבל אמרה מאיס עלי - לא כייפינן לה.

בשעה שהאשה נותנת אמתלא לדבריה, הסבר ונימוק מדוע נקלעה למצב כה חמור עד שבעלה מאוס עליה, פסק הדין בעניינה משתנה. שהרי מלבד הגמרא הנ"ל, המשנה בכתובות עוסקת במקום נוסף בדין כפיה על הבעל לגרש:

"מתני'. ואלו שכופין אותו להוציא: מוכה שחין, ובעל פוליוס, והמקמץ, והמצרף נחושת, והבורסי, בין שהיו עד שלא נישאו ובין משנישאו נולדו".

משנה זו משמשת לבעל תוספות רי"ד שם דף ס"ג כמקור לחלק בין טענת מ"ע באמתלא או ללא אמתלא. וז"ל תו"ס רי"ד בכתובות (סד):

"הרבה פעמים אשה מואסת בבעל, ואע"פ שאין שום מום ניכר בו, וזה דומה לאדם שאין יכול לאכול מאכל השנאו לו ונתעב עליו, ואין שום דרך כאן לכפיה, כי אם לעשות דרך בקשה ולפתותה אולי תחשוק בו, ואדרבה אם היינו יודעים בוודאי טעמה אמת שהוא אנוס בעיניה ולא נתנה עיניה באחר, היינו כופין הבעל להוציא כי הך דתנן לקמן בפרק המדיר ואלו שכופין אותו להוציא מפני שהוא מאוס בעיניה ואין האשה יכולה לסבול שלא תיבעל לו, אלא משום דהכא אנו מסופקים בטענתה שכיוון שאין אנו רואים בבעלה אותן המומין יש לומר שמא עיניה נתנה באחר ומשום זה היא אומרת כן לפיכך אין כופין את הבעל להוציא".

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

כעיקרון זה פסקו ראשונים נוספים, המאירי בכתובות שם, תשובות מהרי"ט (ח"ב סי' מ), תוספות בכתובות (סג.) שו"ת התשב"ץ (ח"ב סי' רנו) פסק כחולקים על הרמב"ם במ"ע ללא אמתלא, מ"מ בתשובה ח' בחלק ב כתב שכופין מק"ו מבעל פולפוס וכ'.

וכך פסק הרמ"א יורה דיעה סימן רכח סעיף כ:

"איש ואשה שקבלו חרם או שנשבעו זה לזה (יד) לישא זה את זו, אין מתירין לאחד בלא דעת חבירו, דזה מקרי הטבה, שכל אחד רוצה לישא חבירו ונשבעו משום כך זה לזה. אבל אם האשה אומרת ששונאת אותו ונתנה אמתלא טובה לדבריה, מתירין לה שלא מדעתו, דאפילו אם כבר נשאה, האומרת: מאיס עלי, חייב להוציא (ב"י בשם מהר"י וי"ל סי' קל"ז קפ"ו).

בספר עזרת כהן תשובה נו תשובת מרן הרב קוק:

"בענין חיוב מזונות של האשה, שבעלה הוא רע מעללים מאד, פושע ומסלף דרכיו עמה, עד שהכול מכירין שהצדק עמה, באמרה מאיס עלי, וכתבתי ע"ז סמוכין דהויא אנוסה בזה, שאע"פ שאין אנו רשאין לצאת מגדרן של רוב הפוסקים החולקים על הרמב"ם, ורש"י ורשב"ם דס"ל כותי' דכופין לגרש במאיס עלי, ודבריהם מובנים מאד היכי דאיתנהו טענות חשובות ומכריעות מצד האשה כנ"ד, מ"מ מפני חומר א"א אין אנו נהוגין לכוף לגרש. אבל מ"מ מאחר שבמצד הדין חייב הוא להוציאה מתחת ידו, כסברת הרמב"ם שלא תהיינה בנות ישראל כשבויות, כיון שהיא אומרת מ"ע בטענות מבוררות, והוא מעכב אותה שלא תוכל להנשא לאחר שיפרנס ויזון אותה".

למדנו מדברי העזרת כהן כי בטענת מ"ע באמתלא מבוררת, גם החולקים על הרמב"ם וסוברים שכלא אמתלא אין לכופו לגרשה, יודו בנותנת אמתלא. ומכל מקום לא נקט לשונו כופין להוציאה, אלא חייב הוא להוציאה.

וכך פסקו למעשה בפד"ר כרך ז עמוד 201 – 206, וכן כתב הגר"ש שאול ישראלי, מובא בפד"ר (חי"ב עמוד 25, 27), שבמאיס עלי באמתלא מבוררת יש לחייב את הבעל לגרשה.

בנידון שלפנינו – אין כל ספק כי האישה מאסה בבעל ואף הסבירה ונימקה את דבריה, כלומר גדרה אומרת מאיס עלי באמתלא מבוררת.

מסקנת האמור, הלכה כפי שפסק עמיתי הרב הייזלר שליט"א – הבעל חייב לסדר גט כריתות לאישה.

הרב אריה אוריאל – דיין

מצטרף למסקנות

הרב צבי בירנבאום - אב"ד

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

לאור האמור –

א. פוסקים פס"ד לגירושין, הבעל חייב לגרש את האישה.

ב. קובעים מועד לסידור גט לתאריך ה' א' (2/ שעה 10:15).

ניתן ביום כ"ד בשבט התשפ"ג (15/02/2023).

הרב נפתלי הייזלר

הרב אריה אוריאל

הרב צבי בירנבאום – אב"ד

העתק מתאים למקור

רפאל כהן, המזכיר הראשי

נחתם דיגיטלית ע"י הרב צבי בירנבאום בתאריך 15/02/2023 21:45